

ג'טיזן. השולח - פרק רביעי דף לח עמוד א - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רכג רש"י תוספות

1 ולא הם קונים - את אחד מבם. לנופו - שיהא צריך דמינו גט, ואם אי יברח ממנו ויתגיר
2 - מותר בבת ישראל, שאין גופו קנוי לחברו. גוי קונה ישראל - למעשה ידיו, שנאמר
3 'וכי תשיג יד גר וגו' או לעקר משפחת גר" (ויקרא כה). הני מילי - דגוי קונה חברו.
4 בכספא - דומיא דגוי קונה ישראל בכסף, דכתיב "מכסף מקנתו" בעברי הנמכר לגוי.
5

1 אכל בחזקה לא - פירש בקונטרס: חזקה של עבדות, כגון הליבשו הנעילו והרחיצו לרבו,
2 כדתינא בפרק קמא דקדושין (כבב). וקשה: דאפילו ישראל מישראל לא קני עבד
3 עברי אלא בכסף ושטר, כדאמר בפרק קמא דקדושין (ידב) - כל שכן גוי ועוד, דאמר התם:
4 אשכחן עברי הנמכר לגוי - הואיל וכל קניינו של גוי בכסף! ופירש רבינו תם: הואיל וכל
5 קניינו של גוי - בעבד עברי, אבל בעלמא - קניינו
6 של גוי במשיכה לרבי יוחנן, דקימנא לן כוחות
7 לגבי ריש לקיש, וכיון דאמר רבי יוחנן דבר תורה
8 מעות קנות - אם כן לגוי במשיכה, כדמוכח בפרק
9 שני דבכורות (אגא). אלא צריך לפרש, דהכא
10 בחזקה של כבוש מלחמה איירי. וכן פירש רבינו
11 חננאל.

12 **עמון** ומואב טהרו בסיחון - וכי היכי דקנו
13 ארעם בחזקה - קנו נמי גופם בחזקה.
14 **דבתיב** וישב ממנו שבי - ואם תאמר: למה לי
15 השתא הא דעמון ומואב טהרו בסיחון?
16 השתא גוי ישראל קני - גוי לגוי לא כל שכן ויש
17 לומר: דמי וישב ממנו שבי לא היה ילפינן מניה
18 שום קנין, אי לאו דאשכחן דסיחון. ולהכי מיייתי
19 לעיל מדריש לקיש - דמי וישב ממנו שבי לחודיה
20 לא היה ידענן. ומיהא איצטרך לאתויי,
21 לאשמועינן דלא קני גופו.
22 **ואינהו** סבור לפני יאוש הוה - תימה: דלמא
23 ידעי שפיר דלאחר יאוש הוה, וטבר
24 כרבא דלעיל! ולמאי דפרישנא דלרבא מודה רבן
25 שמעון בן גמליאל לרבנן דלשם עבד ישתעבד
26 לרבו שני - נילוח, דאם בן היתה שלחם, ולא
27 מסתבר שהיו באים לתתה לו במתנה.
28 **אלא** אפילו גיטא דחירותא נמי לא אצרכה -
29 כבבוי סכורא ליה, דלרבא, כיון דאמר
30 ישתעבד - בעינן גט שיחרור.

31 **המפקיר** עבדו יצא לחירות ואין צריך גט
32 שיחרור - אין להקשות: אם בן
33 לשמואל למה לי שטרם בעבד בניעני? לימא ליה
34 באפי תרי "זיל", כדאמרין בפרק קמא דקדושין
35 (טזא) גבי עבד עברי. ומאי משני נמי התם דעבד
36 עברי גופו קני? אכתי פיקרנן. דאפילו מאן דצריך
37 בעבד כנעני שט יחרור - היינו כדי להתיירו בבת
38 חורין, אבל בעבד עברי בלא חכי מותר בהו
39 דהתם בקדושין (שב) לא קאמר אלא קטור
40 דסלקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קנוי, ולהכי
41 פריך: למה לי שטר? דאותו לשון עצמו שכותב
42 בשטר כגון "הרי את בן חורין" "הרי את לעצמך"
43 יאמר לו בעל פה: ומשני: דגופו קנוי, ולא מהני
44 "הרי את לעצמך" שהוא לשון קנין או לשון
45 מחילה, בלא שטר. ולאותן לשונות צריך שטר,
46 אבל הפקר, שמשלק רשותו מעליו - מהני
47 לשמואל אפילו בלא שטר. **בל** המשחרר עבדו
48 עובר בעשה - והא דאמר לקמן (גיטין מא) במי
49 שאמר בשעת מיתתו: פלנית שפתי אל
50 ישתעבדו בה, ומסקינן דאי אמר לשון שיחרור -
51 כופין את הורשין לכתוב לה גט שיחרור. וכן
52 בירושלמי אמרינן בהדיא דאי אמר "שחרר" -
53 משחררין. התם, כיון דאין הורשין שאין
54 להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי המת -
55 לא קרינן בה "לעולם בהם תעבדו". ומשום תנינא
56 גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחציב בן חורין (שם)
57 מאב, דכופין את רבו - התם משום דאיכא מצוה
58 רבה דילשבת יצרה, כדרדשינן הכא משום מצוה
59 דרביס.

1 **ולא הם קונים** - את אחד מבם. לנופו - שיהא צריך דמינו גט, ואם אי יברח ממנו ויתגיר
2 - מותר בבת ישראל, שאין גופו קנוי לחברו. גוי קונה ישראל - למעשה ידיו, שנאמר
3 'וכי תשיג יד גר וגו' או לעקר משפחת גר" (ויקרא כה). הני מילי - דגוי קונה חברו.
4 **בכספא** - דומיא דגוי קונה ישראל בכסף, דכתיב "מכסף מקנתו" בעברי הנמכר לגוי.
5
6 **וקניית גוי בגוי** - הא ילפת ליה מקניית גוי
7 בישראל. בחזקה - כגון שבאי שהחזיק בו וקנאו
8 (ולא בכסף). חזקה שעבד כנעני נקדה בו - היינו
9 חזקה של עבדות: הליבשו הנעילו והרחיצו לרבו,
10 כדתינא ב'האשה נקנית" (קדושין כבא). נהי
11 דישאל קני ליה לגוי בחזקה, דאיתקוש עבדים
12 לקרקעות. אבל גוי - לא קני קרקע בחזקה
13 כישאל, אלא כל קניינו בכסף. עמון ומואב
14 מהרו בסיחון - אלמא: גוי קנה מחבירו קרקע
15 בחזקה. והאי עבד נמי, כיון דאפקריה ישראל
16 ביאוש - קנה ליה גוי בחזקה. מהרו בסיחון -
17 דכתיב (דברים ב) "אל תצר את מואב", וכן בבני
18 עמון "אל תצורם" (שם), וכתיב (במדבר כא) "כי
19 חשבוק עיר סיחון וגו'" - אלמא: טהר מואב
20 בסיחון. ובני עמון אשכחן בפתח (שופטים יא)
21 שאמרו לו מלאכי בני עמון "כי לקח ישראל את
22 ארצי בעלותו ממצרים מארנון ועד הדיבוק".
23 ואשכחן כשבשו את ארץ סיחון "ויריש את
24 ארצו מארנון עד יבוק" וגו' - אלמא: מבני עמון
25 כבשה. והדור ישראל וכבשו מנייה, וטהרה להם
26 על ידו - אלמא: קנייה בחזקה. גוי מישראל
27 מנלן - כגון עבד זה, דשייך במצות. וישב ממנו
28 שבי - מוקרי ליה שבי ידידה - שמע מניה
29 קנייה בחזקה. מן האסורין - עבד כנעני של
30 ישראל שנשבה, וברח מן האסורין של גוים. יצא
31 לחירות - מלהשתעבד לרבו עוד. וכותב לו גט
32 - להתיירו בבת ישראל. אמר רבי יוחנן כל
33 מקום בו - וקשיא דרבי יוחנן אהדי רבי יוחנן.
34 לקטלא מסר נפשיה - כדי לצאת מידי גייסות,
35 שהרי ברח מן האסורין, וידע שאם ישגורו
36 יתהו, ואינהו - דפרקה לשום אמתא. סבור -
37 דלא נתייאש מר שמואל הימנא. יאוש - הוי
38 הפקר. איש - יתירא הוא. תרמוזא - גוי היה
39 מתרמוז. שלחו ליה לדידיה - לרבי אבא. אי
40 דמצו פרקי לה - שהגוי רוצה לתתה בדמים.
41 למה לי גיטא דחירותא - יפדה לו לשם
42 עבדות. מאי הוי - הוי כבושה היא ביד הגוי
43 חבורי מחברי - בני העיר אהודי, ופרקי לה.
44 אבל לשם עבדות לא הוי רוצין לפדותה לו,
45 לדית להו דרבי שמעון וכן גמליאל. מיתולא
46 כאפיה - רבפי שגילה לכל שפחת ישראל
47 היתה. ומפיקי לה - תוננה ככדי פדיונה. ואמר
48 מר - במסכת עבודה זרה (כבא). בעשה -
49 'לעולם בהם תעבדו' (ויקרא כה). וכתב לה
50 גיטא דחירותא - ונסיב לה ישראל, ומינער לה.
51 וכפו

1 **ולא הם קונים מבם, ולא הם קונים זה מזה; יכול לא יקנו זה את זה?**
2 **האמרתי: לא הם קונים זה מזה; יכול לא יקנו זה את זה**
3 **הם קונים זה מזה לנופו; יכול לא יקנו זה את זה**
4 **למעשה ידיו? אמרת קל וחומר: גוי ישראל קונה, גוי**
5 **גוי לא קל שפן. - ואימא: הני מילי בכספא, אבל**
6 **בחזקה לא! אמר רב פפא: עמון ומואב טהרו בסיחון.**
7 **אשפחן גוי גוי, גוי ישראל מנלן? דכתיב: "וישב ממנו**
8 **שבי". אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן: עבד**
9 **שברח מבית האסורים - יצא לחירות; ולא עוד אלא**
10 **שכופין את רבו וכותב לו גט שיחרור. הנין רבן**
11 **שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך ישתעבד;**
12 **ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: כל מקום**
13 **עשנה רבן שמעון בן גמליאל במשנתנו - הלכה**
14 **כמותו, חוץ מערב וצידן וראיה אחונה; בשלמא**
15 **לאפיי, מוקי לה להאי לפני יאוש והאי לאחר יאוש.**
16 **אלא לרבא, דאמר: לאחר יאוש, קשיא דרבי יוחנן**
17 **אדרבי יוחנן! - אמר לך רבא: מעמא מאי - משום**
18 **דתוקיה. בורח שאני, השתא לקטלא מסר נפשיה,**
19 **אפולא אפיל נפשיה לגייסות?! אמתיה דמר שמואל**
20 **אשתבאי, פרקיה לשום אמתא ויחרוה ליה, שלחו**
21 **ליה: אגן ברבן שמעון בן גמליאל סכריא לן, אתאי**
22 **נמי ברבנן סכריא לך, אגן לשום אמתא פרקינן לה**
23 **ניתלה, ואינהו סבור: לפני יאוש הוה, ולא היא, לאחר**
24 **יאוש הוה. ושמואל לא מופעיא דאשתעבדי לא**
25 **מושעבד בה, אלא גיטא דחירותא נמי לא אצרכה;**
26 **שמואל לטעמיה, דאמר שמואל: המפקיר עבדו -**
27 **יצא לחירות, ואינו צריך גט שיחרור, שנאמר: "וכל**
28 **עבד איש מקנת כסף, עבד איש ולא עבד אשה?**
29 **אלא, עבד שיש לו רשות לרבו עליו קרוי עבד, שאין**
30 **לו רשות לרבו עליו אין קרוי עבד. אמתיה דרבי אבא**
31 **בר זוטרא אשתבאי, פרקה ההוא תרמוזא לישום**
32 **איתתא, שלחו ליה לדידיה: אי יאות עבדת, שדר לה**
33 **גיטא דחירותא. היכי דמי? אי דמצו פרקי לה, למה**
34 **לי גיטא דחירותא? אי דלא מצו פרקי לה, כי שדר**
35 **לה גיטא דחירותא מאי הוי? - לעולם דמצו פרקי**
36 **לה, וכיון דמשדר לה גיטא דחירותא - חבורי מחברי**
37 **אהרדי ופרקי לה. ואיבעית אימא: לעולם דלא מצו פרקי לה, וכיון דמשדר לה גיטא דחירותא**
38 **- מיתולא כאפיה ומפריק לה. - והאמר מר: חביבה לתן בהמתן של ישראל יותר מנשותיהן!**
39 **- הני מילי בצינעא, אבל בפרהסיא זילא בהו מילתא. ההיא אמתא דתת בפומבדיתא דהו**
40 **קא מעבדי בה איגשי איפורא, אמר אבוי: אי לאו דאמר רב יהודה אמר שמואל: כל**
41 **המשחרר עבדו עובר בעשה, הוה מייפנא ליה למרה וכתוב לה גיטא דחירותא. רבינא אמר:**
42 **כי הא מודה רב יהודה, משום מילתא דאיפורא. ואבוי, משום איפורא לא? האמר רב**
43 **חנינא בר רב קמינא אמר רבי יצחק: מעשה באשה אחת שחציה שפחה וחציה בת חורין,**
44 **וכפו**